

Romualdas Kašuba

Lietuvos jaunųjų matematikų 48-ąją olimpiadą apmąstant

Paskutiniai 48-osios olimpiados akordai nuaidėjo balandžio 7–9 dienomis Ukmergėje. Lemiamas olimpiados ratas vyko trimis grupėmis, tebevadinamomis dešimta, vienuolika ir dvylikta klase. Tačiau prie dešimtos klasės prisidėjo jau 8 devintokai.

Nors ir pasakoma, kad matematikai stengiasi nieko per daug nekeisti, kad tik galėtų susikaupti, tačiau jau laikas devintokų nebešlieti, o padaryti savarankiškus. Juoba, kad kitų sričių – informatikos, fizikos ir chemijos – jie dalyvauja jau atskirai. Apie dar jaunesnių įtraukimą į respublikinio rango varžybas kalbama toliau, o dabar pereikime prie vietų ir rezultatų.

Bendroji dalyvių statistika pagal klases: be minėtų 8 devintokų, atvyko 45 dešimtokai, 33 vienuoliktokai ir net 48 abiturientai. Pirmąsias vietas pelnė dvi dešimtokės: Vilija Vaitkevičiūtė iš Vilniaus „Minties“ vidurinės, mokoma mokytojos S. Vaitkevičienės (ne mamos ir ne tetos!), ir Justė Zaborskaitė iš kitos stiprios mokyklos – Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos, kur ją moko M. Ūselytė. Pirmaisiais tapo tik vienas vienuoliktokas – Justinas Pelenis iš Šiaulių J. Janonio gimnazijos, mokomas nenuilstančios Petrės Grebeničenkaitės, ir vienas dvyliktokas – Mindaugas Karvelis iš Kauno „Saulės“ gimnazijos, kurio mokytoja Rita Bareišienė. Buvo skirtos dar ir septynios antrosios, 17 trečiųjų vietų bei išdalyta 19 pagyrimo (ar padėkos?) raštų.

Ne taip kaip Vilija Vaitkevičiūtė ir jos mokytoja Vaitkevičienė, kurios nėra giminės, antrąją vietą užėmusios KTU gimnazijos dešimtokės Rasos Narkevičiūtės mokytojas ilgametis KTUG matematinio ugdymo lyderis Leonas Narkevičius yra jos tėvas. Beje, KTUG matematikos mokytoja yra Rasos mama Bronė Narkevičienė. Antrąją vietą pelnė ir Vilijos Vaitkevičiūtės brolis Gediminas, bet jo mokytojas Jonas Šarkanas.

Prie olimpiados staigmenų priskirtina ir tarptautinės olimpiados prizininko tauragiškio Mindaugo Galvono užimta trečioji vieta. Tai rodo, kad lyderių gretose darosi ankšta.

Olimpiadų laureatais tampa tie, kurie trejus metus pajėgia išbūti prizininkais. Šių metų laureatai šeši – minėtas vienuoliktokas Justinas Pelenis ir penki laureatai dvyliktokai. Tai Paulius Drungilas iš Kretingos (mokytojas Vytautas Narmontas, du Vilniaus licejistai – Audrius Posochovas bei Ignas Kukenys (mokytoja Irena Bagdonienė) – ir jau minėtas Mindaugas Galvonas (mokytojas Jonas Lengvinas) bei kaunietis Emilis Kašauskas (mokytoja Rita Bareišienė). Visų laureatų mokytojai – paminėkime dar sykį tų darbčių žmonių pavardes:

Irena Bagdonienė, Rita Bareišienė, Petrė Valda Grebeničenkaitė, Jonas Lengvinas ir Vytautas Narmontas – buvo apdovanoti Švietimo ir mokslo ministerijos padėkos raštais ir dovanomis.

Buvo įteikti ir 9 specialieji prizai.

Jaučiame malonią pareigą paminėti ir padėkoti nuolatiniam mūsų olimpiadų rėmėjams – Lietuvos matematikų draugijai (valdybos pirmininkas profesorius Jonas Kubilius), UAB „Baltic Amadeus“ (prezidentas p. Viktoras Tonkich), leidykloms TEV (prezidentas dr. Elmundas Žalys) ir Alma littera (direktorius p. Arvydas Andrijauskas). Garbingais rėmėjais iš vietos padangės buvo Ukmergės rajono savivaldybė, Rotary klubas, Reginos Orlovienės parduotuvė „Stella“ bei Prekybos, pramonės bei amatų rūmų Ukmergės filialas.

Pagrindiniai olimpiados baigiamieji veiksmai vyko būtent Ukmergės 4-osios vidurinėje mokykloje, kurios direktorius Leonas Žuklys pasistengė, kad viskas vyktų kuo sklandžiausiai. Per olimpiados uždarymo iškilmes ir duodamas interviu vietos radijui, vertinimo komisijos pirmininkas daktaras Juozas Mačys pasidžiaugė ir tuo, kad į Lietuvą energingai šuoluoja jaunesnysis olimpiadų brolis – matematinis „Kengūros“ konkursas, kurio pirmoji lietuviškoji versija įvyko šių metų kovo 17 dieną.

„Kengūros“ (jis tikrai pirmiausiai atsirado Australijoje) matematinis konkursas vyksta nuo III iki pat baigiamosios XII klasės. Jame gali dalyvauti visi norintys moksleiviai, sumokėję starto mokestį. Jie per 1 val. 15 min. turi išspręsti 30 uždavinių, kiekvieną su 5 pasirenkamais atsakymais. Skaičiuokliais naudotis negalima. Sprendimų niekas netikrina, viską lemia dalyvio užpildyta atsakymų kortą.

Šiais metais lietuviškame „Kengūros“ konkurse dalyvavo 7 mokyklų – Vilniaus Jėzuitų ir M. Biržiškos gimnazijų, Tikslųjų, gamtos ir technikos mokslų licejaus, „Minties“, „Ryto“, „Užupio“ mokyklų bei Raseinių „Žemaičio“ gimnazijos 350 mokinių.

Norint susipažinti su uždaviniais, juos galima rasti Lietuvos jaunųjų matematikų mokyklos Interneto svetainėje: <http://www.maf.vu.lt/ljmm>, be to du uždavinių rinkiniai skelbiami šio žurnalo uždavinių skyrelyje.

Mačiusieji „Kengūros“ konkursų užduotis visi tvirtina, kad uždavinių formuluotės tikrai yra tikslios, elegantiškos ir patrauklios.

Minėtina ir kita aplinkybė, kuri, mūsų manymu, būtų labai svarbi rezgant respublikinio masto matematikos varžybų tinklėlių jaunesnių klasių moksleiviams, iki šiol turintiems tik miestų (rajonų) olimpiadas.

Rudenį esame pasiryžę kartu su XIV komandine olimpiada profesoriaus Jono Kubiliaus taurei laimėti (į kurią atvažiavę komandos nariai visi drauge per 5 valandas supuola spręsti 20 uždavinių) suorganizuoti I Lietuvos V–VII klasių moksleivių olimpiadą.

Forma kol kas būtų tokia: kiekviena atvykstanti į komandinę olimpiadą komanda (o teisę dalyvauti turi tie rajonai, kurių moksleiviai buvo įprastinės „didžiosios“ olimpiados prizininkai) gali atsivežti du 5–7 klasių moksleivius, kurie tuo pat metu dalyvautų „įprastinėje“ olimpiadoje. Tikimės, kad vertintojų – kaip ir iki šiol – nepritrūksime.

Nauda būtų akivaizdi – komandos galėtų parengti savo pamainą.